

TESSA AFSHAR

ENGLINES  
BRØD

LOHSE

# PROLOG

*AD 51*

Jeg har aldrig været soldat, og dog forekommer det mig på en mærkelig måde, at jeg har levet det meste af mit liv i skyggen af et sværd; et sværd i hånden på den fjende, der hjemsøger mig. Min ven general Varus fortalte mig engang, at de romerske legionærer foretrækker at bruge det enæggede sværd, der kaldes *makhaira*, når de skal give en fjende dødsstødet. Sværdets korte klinge tvinger dem til at træde helt tæt på deres offer, så den ulykkelige ser lige ind i sin bøddels ansigt, når den skarpe klinge gennemtrænger hans krop. Du glemmer verden; glemmer dem, du elsker; glemmer håbet og mærker, hvordan den sidste modstandsvilje forlader dit hjerte og sind. I det øjeblik er din fjendes ansigt hele din virkelighed.

Jeg ved, hvordan det føles at mærke et *makhairas* spids. Jeg kender min fjendes ansigt. Jeg ved, hvordan hans ånde lugter; kender klangen af hans hårde stemme, når han nådesløst håner mig. Mere end en gang har han såret mig med sit korte sværd. Jeg kender hans navn.

Hans navn er Frygt.

Han har forfulgt og plaget mig lige fra det øjeblik, hvor han fandt mig på en eng, hvor jeg klamrede mig til min fars hånd. Han finder mig altid.

Husker du, hvad du hviskede i mit øre den dag ved floden? Da jeg bøjede mig frem for at stramme remmen på min sandal, lænede du dig ind til mig og sagde: "Intet kan skille dig fra Guds kærlighed. Ingen vanskelighed eller prøvelse eller fare. Selv ikke en legionærs *makhaira*."

Jeg havde nær brækket din næse, da jeg med et sæt rettede mig op. Husker du det?

Hvordan kunne du vide det? Hvordan kunne du vide, at frygtens ansigt stod mere levende for mig end Guds ansigt? At min gamle fjende altid forekom mig mere virkelig, mere magtfuld og mere nær end solens og månens Skaber? At frygten altid kastede en mørk skygge over Gud i mit sind, så jeg følte mig adskilt fra Guds kærlighed?

Du har spurgt mig, hvad der fik mig til at stole så blindt på Gud, at jeg var parat til at træde ud i floden for at dø. Hvorfor jeg blot længtes efter at lade mit gamle, trætte selv dø og lade det nye blive til.

Jeg tror, det begyndte med dine ord. Med tanken om at Guds kærlighed kunne overvinde selv frygtens sværd; at dets skarpe klinge ikke kunne berøve mig Guds helbredende nærvær.

Eller måske tager jeg fejl. Måske begyndte min rejse længe før da, mens jeg stadig boede i Thyatira og regnede min fremtid for sikret med dybe rødder i den frugtbare jord. Måske var jeg aldrig trådt ud i den flod, hvis ikke Gud først havde berøvet mig mit hjem og mit håb. Måske skulle min fremtid styrte i grus, før jeg fik mod på at gå den vej, som ville føre mig til en ny fremtid – en bedre fremtid, end jeg nogen- sinde kunne have forestillet mig eller drømt om.

Husker du, kære Paulus, hvordan du fortalte mig om dine frustrationer, før du kom til Filippi, dengang du sad i Troas og undrede dig over, at Gud havde lukket alle døre for dig? Du var parat til at krølle dine kort sammen og glemme alle dine planer, efter at du flere gange havde måttet opgive din rejse. Først forbød Ånden dig at rejse ind i provinsen Asien, så du måtte skifte en behagelig rejse ad en god, brolagt vej ud med en ufremkommelig omvej. Dernæst lagde Ånden dig igen hindringer i vejen, da du ville rejse til Bitynien.

Der sad du så i Troas efter to forgæves forsøg og studerede dine kort og grublede over, hvor du nu skulle søge hen.

Hvis du var rejst ind i Asien, som du oprindeligt havde planlagt, var du kommet forbi mit gamle hjem, men uden at møde mig, for da havde jeg for længst forladt Thyatira. Det var Guds ledelse af både dig og mig, der førte os begge til den flodbred. Er det virkelig kun et år siden?

I sin nåde førte Gud dig i Åndens kraft til mig. Hvor tåbelige kan alle vores planer ikke se ud i evighedens lys? Gud være lovet, at han ikke lader os følge vores eget hoved!

Månen skinner så klart i nat og holder mig vågen. Minderne glider ind og ud af mit sind – fortidens skygger og spøgelse. De får mig til både at smile og at græde. De viser mig Guds indgriben.

Du vil aldrig modtage dette brev, som end ikke indeholder en passende hilsen. Men jeg mindes dig i mit hjerte, kære Paulus, og nu hvor du er så langt væk, trøster det mig at tale til dig på denne måde.

Jeg mistede alt, næsten før jeg nåede skelsår. Jeg mistede alt og fandt Gud, men det var først, da du kom ind i mit liv, og jeg lærte sandheden at kende, at jeg fandt fred.

# KAPITEL I

*Sekstogtyve år tidligere – AD 25*

*Et stykke håndværk, guldsmedeværk klædt i purpur,  
blåt og rødt, alt sammen dygtigt arbejde.*

Jer 10,9

Det purpurfarvede garn hang fra træernes tynde grene og svajede i brisen som mærkeligt formede frugter. Hen over to groft tilhuggede stenbænke lå stof i en mørk nuance af lavendel til tørre i solen. En stor, blommefarvet mosaik af geometriske mønstre dominerede den ellers enkle have. I skyggen stod et kar af form og størrelse som et lille romersk badekar fuldt af en purpurblanding så mørk, at den virkede sort, når ikke et solstrejf ramte overfladen og åbenbarede opløsningens sande farve.

Det lilla kongeriges herskerinde, en ung kvinde i løstsiddende, lappede tøj, sad på hug foran karret med perler af sved på panden. Blandingen i karret var nøjagtig, som hendes far havde lært hende at lave den, så den var parat til at tage imod garnet. Den del af processen plejede hendes far at stå for. Det var ham, der med sin store viden og erfaring havde tilrettelagt hele den proces, der gav garn og stof et prægtigt skær af purpur. Lydia havde aldrig foretaget indfarvningen uden hans hjælp. Hendes far var mesteren, og hun tjente ham hellere end gerne som hans assistent. Tanken om selv at stå for det hele fik hende til at nappe sig selv nervøst i læben med tænderne.

Eumenes var sent på den. Han skulle have været hjemme for mere end en time siden.

Lydia tørrede sveden af tindingerne med sit ærme og stirrede ned i blandingen. De havde fået en usædvanligt stor ordre med en leverings-

frist på kun to uger. Der var ingen tid at spille. Hver time talte, hvis de skulle levere til den lovede tid.

Hun mærkede en knude i maven ved tanken på den korte frist. De fleste af deres lokale kunder opererede med en dobbelt standard. De skammede sig ikke ved at vente for længe med en betaling, men hvis deres varer blev leveret en dag eller to for sent, himlede de op, som om det var verdens undergang. Så krævede de kompensation og truede med at berøve den stakkels handelsmand hans største skat, nemlig hans gode rygte.

Da de havde modtaget to betydelige ordrer næsten samtidig, havde Lydia ikke kunnet dy sig for at opfordre sin far til at kræve en længere leveringsfrist til i hvert fald den ene af dem. "Det bliver for meget," sagde hun. "Det kan vi simpelthen ikke nå på så kort tid."

Men han havde afvist hende med et smil og sagt: "Når vi ingen ordrer får, er du ved at fortvivle og taler om, at vi risikerer at miste både vores forretning og vores hjem. Når vi så modtager to gode ordrer, er du bange for, at det bliver for meget for os. Der er ikke andet for, end at du må vælge, kære datter. Skal vi sulte ihjel, eller skal vi arbejde os selv til døde?"

Lydia kunne sagtens forestille sig og frygte begge muligheder, og det hjalp hende ikke det mindste lige nu. Hvor blev hendes far dog af?

Hun brugte tiden til at hente adskillige af de topfulde kurve med garn fra arbejds huset i den østlige ende af haven. Kurvene var tunge – for tunge for en sekstenårig pige. Lydia bed tænderne sammen og halvt bar halvt slæbte dem i små etaper gennem haven, indtil de stod inden for rækkevidde ved karret med farveblandingen.

I den anden ende af grunden, tre minutters gang fra arbejds huset, lå deres beskedne hjem med dets tre værelser, skæve vægge og et utæt tag, som hendes far aldrig kunne få tid til at reparere. Husets få møbler var så slidte og falmede, at selv ikke en purpur-indfarvning kunne have givet et skin af rigdom. Det var fattigt, men det var deres, og hun følte sig aldrig så tryk, som når hun sad i sikkerhed inden for dets mure sammen med sin far.

Lydia gav sig utålmodigt til at stille kurvene med garn op på en pæn række tæt ved karret – som små, nøgne børn, der ventede på et bad.

Hun vidste udmærket, hvordan hun skulle gøre. Hendes far havde mere end en gang forsøgt at få hende til at klare hele processen uden ham. "Du har al den viden og kunnen, du har brug for," havde han gang på gang sagt. "Det eneste, du mangler, er tro på dig selv. Du er bange for at fejle. Men jeg er sikker på, at det vil lykkes for dig."

Men hun veg tilbage, hver gang han forsøgte at overlade det hele til hende. "Hvis jeg nu dummer mig og ødelægger en kurvfuld garn eller en rulle med stof eller laver en forkert blanding, hvem skal så betale for min fejl? Du ved jo godt, at vi ikke har råd til den slags dyre fejltagelser."

Han insisterede aldrig, det var han for mild af væsen til at gøre. Hun spekulerede på, om hans forsinkelse var en prøve. Havde han valgt at udsætte sin hjemkomst for at presse hende til at forsøge sig på egen hånd?

Hun bed igen i sine tørre læber og følte en let kvalme, mens hendes blik flakkede frem og tilbage mellem blandingen i karret og kurvene med garn. Hvis først hun begyndte at farve garnet, var der ingen vej tilbage. Så måtte hun fortsætte, til det hele var færdigt. Hvis hun standse på det forkerte tidspunkt, ville det ødelægge blandingen.

Hun rakte ud efter et stort nøgle garn og begyndte at rulle det op for at nedsænke det i væsken. Nogle farvere proppede deres kar fulde med sammenrullede nøgler for at nedsætte tidsforbruget og spare på farvestoffet, men det resulterede ofte i, at ikke alt garnet fik suget nok til sig, så det blev farvet ujævnt og ikke fik den holdbare farve, som hendes fars omhyggelige fremgangsmåde skabte.

Da det første garn var klar, tog hun en dyb indånding og holdt garnet op i sine rystende hænder for at sænke det ned i farven. En uventet lyd fik hende imidlertid til at standse midt i bevægelsen. Udenfor, på den smalle sti, der gik langs med deres jord, blev stilheden brudt af en mands tunge støn og lyden af slæbende skridt. Pludselig fløj døren ind til haven op og ramte muren med et brag. Det gav et sæt i Lydia.

Hun sprang op med det glemte garn trykket ind mod brystet. En mand, hun ikke kendte, kom brasende ind på gårdspladsen. Han halvvejs bar på en anden mand, som lænede sig tungt op ad ham og slæbte på det ene ben.

Før hun satte i løb, bemærkede hun to ting. Før det første var der blodet. Den mand, der hang i den andens arme, var helt indsmurt i blod; hans hår og ansigt og det sårede ben. Samtidig gik det med rædsel op for hende, at hun kendte det ansigt, som blodet blev ved med at sive ned over: Det var hendes fars ansigt!

“Åh nej,” udbrød hun med en stemme, der lød mærkeligt grødet i hendes egne ører. “Far! Hvad er der dog sket?” Uden at hun bemærkede det, gled garnet ud af hendes hænder og ned på stenlægningen.

Det lykkedes hendes far at smile svagt. “Det er ikke så slemt, som det ser ud,” sagde han beroligende. “Den unge mand her har reddet mit liv.”

Lydia tilkastede den mand, der holdt hendes far oppe, et hurtigt blik. Hun fik et indtryk af lysegrønne øjne og et ansigt, som Adonis selv ikke ville skamme sig over, men vendte straks igen opmærksomheden mod den sårede.

Med skælvende fingre berørte hun sin fars varme kind og modstod fristelsen til at rive ham ud af den unge Adonis’ stærke arme. Det ville overstige hendes kræfter at hjælpe hendes far ind i huset på egen hånd. Hun ville bryde sammen under vægten af hans slappe legeme.

“Denne vej,” sagde hun. “Kom med mig. Vi må have ham ned at sidde, så jeg kan behandle hans sår.” Den unge mand fulgte hende ind i huset uden at sige noget.

Hendes fars tynde madras lå på gulvet i hans værelse med tæpperne omhyggeligt foldet sammen i fodenden. “Sæt ham ned på madrassen,” sagde hun med en stemme, der truede med at svigte hende. “Og mange tak for hjælpen,” tilføjede hun i et forsøg på ikke helt at glemme sine manerer midt i sin rædsel.

“Det er kun småskader, Lydia,” gispede Eumenes. “Bliv ikke urolig.” Det dybe støn, der kom over hans læber, da Adonis forsigtigt sænkede ham ned på madrassen, modsagde hans beroligende ord.

“Hvad er der sket?” spurgte hun igen og trak den iturevne tunika til side for at se nærmere på hans ben. Hun skar en grimasse og blev helt svimmel, da hun så den dybe flænge i næsten hele lårets længde. Lugten af blod, synet af såret og varmen i rummet gav hende åndenød og gjorde hende ør.



Det var næsten, som om tiden stod stille, og et øjeblik føltes det, som om hun svævede ud af rummet og ind i en drøm, hvor hun knælede ved siden af en kvinde, hvis ansigt var skjult i en skygge. Der var blod overalt – på kvindens tøj, på lagnerne – det dryppede i fede dråber ned på gulvets grå sten. Lydia tog en dyb, skælvende indånding og forsøgte at ryste drømmesynet af sig. Hun så sin far ligge på madrassen og kunne igen tænke klart.

Eumenes lukkede øjnene fast i og sagde sammenbidt: “Den vanvittige hest.”

“Blev du angrebet af en hest?”

“Ikke helt,” sagde Adonis. “Jeg så, hvad der skete. En mand kom gående med en hest ved tømme, da dyret pludselig vrinskede og stejlede. Noget må have skræmt den. Hesten rev sig løs og blev ved med at stampe i jorden og stejle. Din far stod det forkerte sted. Hesten sparke ham til siden med sine hove. Heldigvis var jeg i nærheden og fik beroliget hesten og bragt din far i sikkerhed.”

“Han var en ren Herkules og fik beroliget dyret med en enkelt berøring,” supplerede hendes far.

Adonis smilede. “Din far var allerede ved at komme på benene igen. Han havde ikke taget den store skade, men uheldigvis befandt vi os på toppen af en stejl bakke. Han var lidt omtumlet, og da han rejste sig, gled hans fod, så han faldt ned ad skrænten. Han skar sig selv på nogle spidse sten og rullede ind i et tornekrat. De fleste af hans skader skyldes faldet og ikke hesten.”